

Iskaja, izvešni pondeljek, vsak dan jutraj. Uredništvo: Aškega št. 20, I. nadstropje. Dne 25. oktobra 1925. vršila na Špilberku pomembna slavnost. Italijanska slavnost? Kako to, saj je Špilberk hrib pri Brnu, torej v češkoslovaški republikli.

In vendar! Na Špilberku je mestna trdnjava, v kateri je petorica italijanskih zarotnikov (karbonarov) radi velike svoje zvestobe in ljubavi do svojega naroda pretrpela največje muke in zaključila svoje mučeniško življenje. (Tam je preživel mučeniške dni tudi slavnj Silvio Pellico. Ta je v družbi drugih patrijotov izdelal načrt za izdajanje lista, ki naj bi pripravil prepodrot Italije. Listu so dali ime "Conciliatore", ki so ga pa Avstrijci že leta 1820. zatrlj. V istem letu so Silvija Pellico zaprlj, ker je vstopil v zvezo zarotniških karbonarov in ga obsodili na smrt, a ga potem pomilostili in ga obsodili na petnajst let trde ječe. Leta 1822. so ga odpeljali iz Benetk v trdnjavo na Špilberku, kjer so skrajno kruto postopali z njim, kar je na presrešljiv način opisal v svoji knjigi "Le mie prigioni". Leta 1830. so ga pomilostili in povrnili se je v domovino s strtim zdravjem. Umrlj je 1. februaria 1854. v Turinu).

Dne 25. oktobra 1925. so odkrili na Špilberku na slovesen način spomenik gorimljeni petorici italijanskih mučeničkov in žrtv avstrijske krutosti. Na to slavnost je prišlo mnogo odposlancev raznih korporacij obeh narodov. Spomenik je odkril ob zvokih italijanske in češkoslovaške himne minister za znanje stvari dr. Beneš, ki je naglašal, da je to spomenik skupnega češkoslovaškega in italijanskega trpljenja, skupnih borb za svobodo in skupne zmage. Po svečanem odkritju so odšli gostje v kazemate, kjer je nameščen muzej italijanskih rodoljubov.

Na svečanem obedu je imel minister Beneš kratek govor, v katerem je naglašal velike zasluge, ki so si jih pridobili karbonarj v borbi proti Avstrijl, ter je poudarjal vpliv njihovega trpljenja na svobodoljubne duhove v češkoslovaškem narodu. Iz idej — je rekel minister —, ki jih je habsburški režim brezuspešno skušal uničiti v podzemskih kazematah Špilberka, je vzrastlo veliko delo ne samo za Italijo, marveč tudi za Češkoslovaško. Ideja za prtlj Italijanov v kazematah Špilberka je prislila moderno Italijo v vojno proti krivici, storjeni na Dunaju.

V imenu italijanske vlade je govoril minister Scalea, ki je izrazil hvaležnost svojega naroda in svoje vlade za slovesnost, prirejeno v Brnu. S te svečanosti so bili poslani brzojavni pozdravi predsedniku Masaryku in italijanskemu kralju, italijanskemu in češkoslovaškemu ministrskemu predsedniku.

Po teh kratkih podatkih bodo čitatelj razumeli, kako upravičeno smo rekli uvodoma, da je bila to pomembna slavnost. Vzbuja zgodovinsko-znamenite spomine na dogodke, ki so pripravljali epopejo italijanskega risorgimenta, to veliko borbo proti zatiralcem narodne svobode, za osvoboditev iz tujinskega jarma, za udeležitev narodne volje.

Italijanska javnost pa je dobila s slavnostjo na Špilberku še drug dragocen pouk, ki naj bi nikar ga ne prezirala! Sodelovanje oficijelnih zastopnikov češkoslovaške vlade, ves način prireditve, prisrčna počastitev spomina italijanskih mučeničkov za narodno svobodo: vse to govori, kako globoka, resnična in brezpogojna je v Slovanih ljubezen do svobode. Ta slavnost govori italijanskemu narodu, kako Slovani privoščajjo svobodo vsakemu narodu, kako so pripravljani za sodelovanje z vsakomer za ohranitev te najdragocenejše dobrine vsakega naroda, ker je v nji podlaga in jamstvo za srečo in čast naroda. Brez te dobrine ni življenja, je le hiranje in umiranje. To so razumeli oni italijanski mučeničnik. Zato so trpeli na Špilberku in umirali za svobodo svojega naroda.

Z visokega vidika tega mučeništva naj bi sodobna Italija presojala in cenila tudi stremjenja svojih drugodnih državljanov po svobodnem narodnem življenju. Zamislila naj bi se v ideje in žrtve svojega risorgimenta in prišla bi do spoznanja, da so stremjenja naše narodne manjšine v polnem skladu s čustvi, ki so bila gonilna sila v njih borbi za narodno svobodo. Potem bi uvaževali in spoštovali našo borbo tem lažje, ker naši cilji ne segajo tako daleč, kakor so segali oni italijanskega risorgimenta. Naši cilji niso državno-pravne značaja.

Nic drugega ne zahtevamo, nego da se postopanje napram nam ureja v skladu s tradicijami velike mučeniške borbe Italijanov za narodno pravico in svobodo. Tisti, ki nam krojijo usodo, naj se zavedajo neodklonljive zapovedi: privošči tudi drugim, kar želiš sebi! Z manjšinsko politiko, uravnano v takih smereh, bi prišla Italija tudi v sklad z načeli in misljenjem sedanje dobe, z načelom pravice tudi za narodne manjšine! To načelo si usvajajo vsi civilizirani narodi in je na neodklonljivi podlohu. Priča za to je dejstvo, da se je osnovala mednarodna organizacija za zaščito narodnih manjšin v vseh državah brez razlike. Kdor bi hotel to organizacijo podcenjevati in ne bi hotel razumeti, da postane ta neogibno velik moralen, pa tudi stvaren čimtelj v mednarodnem življenju, bi bil v usodni zmoti.

S slavnosti na Špilberku v proslavo ita-

Idejska knjižnica

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 50 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.20, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 2 cent. baseda, najmanj pa L 3.—. Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Pomembna slavnost

Sporočili smo že v tem listu, da se je dne 25. oktobra 1925. vršila na Špilberku pomembna slavnost. Italijanska slavnost? Kako to, saj je Špilberk hrib pri Brnu, torej v češkoslovaški republikli.

In vendar! Na Špilberku je mestna trdnjava, v kateri je petorica italijanskih zarotnikov (karbonarov) radi velike svoje zvestobe in ljubavi do svojega naroda pretrpela največje muke in zaključila svoje mučeniško življenje. (Tam je preživel mučeniške dni tudi slavnj Silvio Pellico. Ta je v družbi drugih patrijotov izdelal načrt za izdajanje lista, ki naj bi pripravil prepodrot Italije. Listu so dali ime "Conciliatore", ki so ga pa Avstrijci že leta 1820. zatrlj. V istem letu so Silvija Pellico zaprlj, ker je vstopil v zvezo zarotniških karbonarov in ga obsodili na smrt, a ga potem pomilostili in ga obsodili na petnajst let trde ječe. Leta 1822. so ga odpeljali iz Benetk v trdnjavo na Špilberku, kjer so skrajno kruto postopali z njim, kar je na presrešljiv način opisal v svoji knjigi "Le mie prigioni". Leta 1830. so ga pomilostili in povrnili se je v domovino s strtim zdravjem. Umrlj je 1. februaria 1854. v Turinu).

Dne 25. oktobra 1925. so odkrili na Špilberku na slovesen način spomenik gorimljeni petorici italijanskih mučeničkov in žrtv avstrijske krutosti. Na to slavnost je prišlo mnogo odposlancev raznih korporacij obeh narodov. Spomenik je odkril ob zvokih italijanske in češkoslovaške himne minister za znanje stvari dr. Beneš, ki je naglašal, da je to spomenik skupnega češkoslovaškega in italijanskega trpljenja, skupnih borb za svobodo in skupne zmage. Po svečanem odkritju so odšli gostje v kazemate, kjer je nameščen muzej italijanskih rodoljubov.

Na svečanem obedu je imel minister Beneš kratek govor, v katerem je naglašal velike zasluge, ki so si jih pridobili karbonarj v borbi proti Avstrijl, ter je poudarjal vpliv njihovega trpljenja na svobodoljubne duhove v češkoslovaškem narodu. Iz idej — je rekel minister —, ki jih je habsburški režim brezuspešno skušal uničiti v podzemskih kazematah Špilberka, je vzrastlo veliko delo ne samo za Italijo, marveč tudi za Češkoslovaško. Ideja za prtlj Italijanov v kazematah Špilberka je prislila moderno Italijo v vojno proti krivici, storjeni na Dunaju.

V imenu italijanske vlade je govoril minister Scalea, ki je izrazil hvaležnost svojega naroda in svoje vlade za slovesnost, prirejeno v Brnu. S te svečanosti so bili poslani brzojavni pozdravi predsedniku Masaryku in italijanskemu kralju, italijanskemu in češkoslovaškemu ministrskemu predsedniku.

Po teh kratkih podatkih bodo čitatelj razumeli, kako upravičeno smo rekli uvodoma, da je bila to pomembna slavnost. Vzbuja zgodovinsko-znamenite spomine na dogodke, ki so pripravljali epopejo italijanskega risorgimenta, to veliko borbo proti zatiralcem narodne svobode, za osvoboditev iz tujinskega jarma, za udeležitev narodne volje.

Italijanska javnost pa je dobila s slavnostjo na Špilberku še drug dragocen pouk, ki naj bi nikar ga ne prezirala! Sodelovanje oficijelnih zastopnikov češkoslovaške vlade, ves način prireditve, prisrčna počastitev spomina italijanskih mučeničkov za narodno svobodo: vse to govori, kako globoka, resnična in brezpogojna je v Slovanih ljubezen do svobode. Ta slavnost govori italijanskemu narodu, kako Slovani privoščajjo svobodo vsakemu narodu, kako so pripravljani za sodelovanje z vsakomer za ohranitev te najdragocenejše dobrine vsakega naroda, ker je v nji podlaga in jamstvo za srečo in čast naroda. Brez te dobrine ni življenja, je le hiranje in umiranje. To so razumeli oni italijanski mučeničnik. Zato so trpeli na Špilberku in umirali za svobodo svojega naroda.

Z visokega vidika tega mučeništva naj bi sodobna Italija presojala in cenila tudi stremjenja svojih drugodnih državljanov po svobodnem narodnem življenju. Zamislila naj bi se v ideje in žrtve svojega risorgimenta in prišla bi do spoznanja, da so stremjenja naše narodne manjšine v polnem skladu s čustvi, ki so bila gonilna sila v njih borbi za narodno svobodo. Potem bi uvaževali in spoštovali našo borbo tem lažje, ker naši cilji ne segajo tako daleč, kakor so segali oni italijanskega risorgimenta. Naši cilji niso državno-pravne značaja.

Nic drugega ne zahtevamo, nego da se postopanje napram nam ureja v skladu s tradicijami velike mučeniške borbe Italijanov za narodno pravico in svobodo. Tisti, ki nam krojijo usodo, naj se zavedajo neodklonljive zapovedi: privošči tudi drugim, kar želiš sebi! Z manjšinsko politiko, uravnano v takih smereh, bi prišla Italija tudi v sklad z načeli in misljenjem sedanje dobe, z načelom pravice tudi za narodne manjšine! To načelo si usvajajo vsi civilizirani narodi in je na neodklonljivi podlohu. Priča za to je dejstvo, da se je osnovala mednarodna organizacija za zaščito narodnih manjšin v vseh državah brez razlike. Kdor bi hotel to organizacijo podcenjevati in ne bi hotel razumeti, da postane ta neogibno velik moralen, pa tudi stvaren čimtelj v mednarodnem življenju, bi bil v usodni zmoti.

S slavnosti na Špilberku v proslavo ita-

Krvavi boji v južni Bolgariji

Mobilizacija makedonskih komitašev

PARIZ, 29. Sinoči je prispela semkaj grška brzojavka, ki pravi, da so se grške čete pričele unikati z bolgarskega ozemlja. Tekom umika so bile napadene od macedonskih komitašev. Verjetno je, da se bo umik zakasnjl, ker se morajo grške čete ubraniti komitaških napadalec.

"Matinu" brzojavljajo iz Aten, da je grško-bolgarski spor zavzel novo obliko. Bolgari so napadli grške čete sinoči ob 22. uri pri Petriču. Boji se nadaljujejo. Grčija je obvestila Svet Društva narodov, da ne bo mogoe izprazniti bolgarskega ozemlja tekom 60 ur. Ta rok Sveta Društva narodov je potekel danes ob 6. uri jutraj.

SOFIJA, 29. Medtem ko je po nalogu Sveta Društva narodov komisija zavezniških vojaških ataševov odšla na grško-bolgarsko mejo, da preišče spor, se nadaljujejo krvavi boji vzdolj bolgarske cone, ki so jo zasedli Grki.

O sinočnjem spopadu med macedonskimi tolpmi in 21. grškim pešadjskim bataljonom pri Petriču niso se pripele podrobnosti. Zna se le toliko, da znaša število mrtvih in ranjenih na obeh straneh več sto. Boj je trajal nekaj ur. Grki so bili najprej odbiti z velikimi zgubami, a so zjutraj z novimi ojačenji prešli v ofenzivo.

Macedonskim komitašem je že pretila nevarnost, da bodo obkoljeni. V boju na nož so si utrlj pot skozi grške vrste.

Sofijski krogi menijo, da komisija zavezniških vojaških ataševov, ki je bila odpisana na grško-bolgarsko mejo, ni imela uspeha in da grške čete in macedonski komitaši se ne pokorijo navodilom Sveta Društva narodov. Spričo teh dejstev bo potrebna vojaška intervencija.

ATENE, 29. Atenska agencija javlja: Glasom brzojavke poveljnika tretjega armadnega zbora so bolgarski oddelki sinoči med 22. in 23. uro napadli grško stražnico št. 73 na cesti Petrit-Rama. V trenutku oddaje te brzojavke je boj še vedno trajal. Grška vlada je takoj obvestila Svet Društva narodov o tem bolgarskem napadu, ki pomeni kršitev sklepov imenovane Sveta.

ATENE, 29. Atenska brzojavna agencija pravi: Kakor javljajo semkaj došle vesti, je osrednji odbor macedonske revolucionarne organizacije v Sofiji izdal na vse sekcije povelje, da odposljejo oborožene oddelke v južno Bolgarijo proti grškim četam. Baje so taki oddelki že zbrani v pokrajini Petriča. Obstoji bojazen, da bodo macedonski komitaši navalili na Grke, ne meneč se za odredbe bolgarske vlade.

Zborovanje sveta Društva narodov se zaključi danes

Mednarodna komisija za proučevanje grško-bolgarskega spora

PARIZ, 29. Svet Društva narodov je imel danes predpoldne sejo, na kateri je vzel na znanje brzojavko grškega zunanjega ministrstva in prvo poročilo zavezniških vojaških ataševov v Beogradu, ki so se podali na grško-bolgarsko mejo. Svet je ugotovil, da se je pričel umik grških in bolgarskih čet. Chamberlain je bil naprošen, da stopi v stik z grškim in bolgarskim zastopnikom v svrhu sestave komisije, ki bo imela nalog, da prouči odgovornost za obmejne spopade in določi odškodnino družinam padlih vojakov.

Danes ob 17. uri se vrši javna seja za imenovanje gornavedene komisije, ki bo sestavljena iz petih članov in sicer 1 angleški diplomat, 2 oficirja (en angleški in en italijanski) in 2 civilista (en Šved in en Belgijec). Svet Društva narodov bo imel jutri zadnjo sejo, da prouči poslednje poročilo vojaških ataševov.

Vprašanje grško-bolgarskega spora bo prišlo v decembru zopet na dnevni red zasedanja in Svet Društva narodov se bo bavil z rezultati preiskave.

Politični položaj in opozicijske stranke

Na pragu zasedanja parlamenta

RIM, 29. V vladnih in parlamentarnih krogih se zatrjuje, da se bo še pred novim zasedanjem senata izvršila mala sprememba v vladi in da bodeta imenovana za državna podtajnika Michele Bianchi in Italo Balbo, člana kvadrumvirata fašistovske stranke; in sicer ima biti prvi imenovan na mesto Banellija v ministrstvu za državno gospodarstvo in drugi v onem za kolonije na mesto Cantalujoja.

Večje zanimanje pa vlada posebno med opozicijanci za sestanek skupine nacionalnih liberalcev, ki je napovedan za 3. novembra in na katerem se bo razpravljalo o predlogu za prestop vseh poslancev te skupine v fašistovsko stranko. V tem oziru piše neki vladni list: "Radi nedavnega vpisa nacionalno-liberalnih poslancev Marscalchia, Di Mirafiorija in Vialeja v fašistovsko stranko se zdi zelo verjetno, da bodo v najkrajšem času sledili vsi ostali poslanci te skupine temu zgledu. Zatrjuje se, da se bo na njenem sestanku dne 3. novembra razpravljalo o tozadnem predlogu, po katerem se bi imeli vsi nacionalno-liberalni poslanci — 27 po številu — vpisati v fašistovsko stranko.

Kar se pa tiče senatorjev, pristaje nacionalnih liberalcev, se jih bo pozvalo, da bodo glasovali za nove zakonske predloge, ki jih bo vlada predložila senatu na njega prihodnjem zasedanju.

Popolari za povratek v zbornico?

Sirši odbor popularske stranke je — kakor znano — sklican za 8. in 9. novembra. To bo prvi sestanek popularov po razcepitvi Aventina. Sirši odbor popularov se bo seveda podrobno bavil s parlamentarno taktiko. Smatra se, da bodo pri tem populari ugotovili položaj, ki je nastal v aventinskem bloku, ter da bodo sklenili povratek v zbornico, kakor so to že storili maksimalisti, republikanci in demokratiški socialci.

S položajem posameznih strank se bavi tudi "Giornale d'Italia", ki piše: "Maksimalisti in demokratiški socialci so se že sprijaznili s temi-le sklepi: 1) Vzpostavitev svobode gibanja ter popolna politična avtonomija tako napram fašizmu kakor napram italijanskim mučeničkov so zveneli zvoki v proslavo ideje pravice do narodne svobode. Slavnosti so se udeležili tudi odlični zastopniki italijanske vlade. Njihovo zahvalo za počastitev spomina italijanskih borcev za narodno svobodo more evropska javnost, pred vsem pa narodne manjšine v vseh državah, smatrati kakor moralno obvezo, da ne bo njihova država odrekala svojim drugodnim državljanom tistih dobrin, za katere so trpeli in umrli na Špilberku ona petorica italijanskih mučeničkov.

V tem vidimo pomembnost italijansko-češkoslovaške proslave na Špilberku. V nji je memento italijanskim državnikom.

Vprašanje vojnih dolgov

Dobri izgledi za italijansko-ameriška pogajanja

LONDON, 29. "Daily Telegraph" brzojavljajo iz New-Yorka, da se bodo pogajanja o vojnih dolgovih Italije napram Združenim državam začela v ponedeljek, 2. novembra. Zakladni minister Melon protuje podatke o finančnem in gospodarskem položaju Italije, ampak v očigled neugodnemu izidu francosko-ameriških pogajanj se noče izjaviti o načinu, po katerem bo Italija plačala kar dolguje Zedinjenim državam.

RIM, 29. "United Presse" objavlja sledečo brzojavko iz Washingtona: "Ameriška zakladnica sporoča, da želi Italija poravnati svoj dolg napram Zedinjenim državam pod istimi pogoji, kakršni so bili dovoljeni Poljski, Letiški in Češkoslovaški. Izvedenci so mnenja, da ne more Italija plačati svojega dolga na podlagi, ki je služila za konsolidacijo angleškega dolga, ampak da ji je treba dovoliti večje olajšave."

V tukašnjih finančnih krogih se smatra ta brzojavka za dober znak za srečen izid predstojećih italijansko-ameriških pogajanj.

Nova posojila Reki

RIM, 29. Uradni list "Gazzetta Ufficiale" objavlja ukaz z normami za dovolitev posojila industrijam in trgovini na Reki.

Nova francoska vlada

Painlevé ministriški predsednik — Vzroki odstopa prejšnje vlade

PARIZ, 29. Predsednik republike Doumergue je poklical v avdienco Painlevéja, s katerim se je razgovarjal o sestavi nove vlade. Po razgovoru s predsednikom republike je Painlevé izjavil novinarjem, da bo ponovno poročal predsedniku o vladni krizi. Pristavil je, da mu bo najbrže poverjen mandat za sestavo vlade, da pa na to ponudbo ne bo mogel takoj odgovoriti.

PARIZ, 29. Painlevéju je bil poverjen mandat za sestavo nove vlade.

PARIZ, 29. Po izročitvi ostavke celokupne vlade v roke predsednika republike Doumergue-a je izjavil Painlevé časnikarjem, da je bila ostavka vlade že v petek sklenjena, da pa so odločilni korak odložili do konca zasedanja Sveta Društva narodov, kjer predseduje Briand. Na vprašanje, kdo bo njegov naslednik, je odgovoril Painlevé, da se o tem še ni razpravljalo.

O vzrokih odstopa celokupne vlade je dejal Painlevé, da je vlada prišla do prepiranja, da je mogoe težke razmere, v katerih se nahaja Francija, ozdraviti le s pomočjo velike in trdne parlamentarne večine. Iz te izjave sklepajo, da se vlada v parlamentu ni čutila več dovolj močno in je zato odstopila.

PARIZ, 29. Načelniki štirih levčarskih strank so se večraj dolgo posvetovali o bodoči parlamentarni taktiki levčarskega bloka in posebej se o tem, kako daleč naj seja boj levčarjev s senatom, če bi se senat upinal oddaji premoženja.

PARIZ, 29. Nova vlada je v glavnem sestavljena. Lista novih ministrov bo spopolnjena najbrž okoli 11. dopoldne po sestanku, ki ga bo imel Painlevé s svojimi bodočimi sodrukniki. Upoštevajoč spremembe, ki bi utegnile nastopiti v zadnjem trenutku, bo nova vlada tako-le sestavljena:

Ministrski predsednik in finančni minister — Painlevé; zunanji minister — Briand; pravosodni minister — Chaumet; notranji minister — Schrameck; minister javnih del — De Monzie; vojni minister — Valadier; minister mornarice — Emile Borel; trgovinski minister — Chaumont; poštanski minister — Jean Durand; prostvetni minister — Dolbos; minister za kolonije — Paul Morel in minister vojnih pokojnin Antierou.

Prejšnji državni podtajniki ostanejo na svojih mestih.

Ministrski predsednik Painlevé bo sprejel danes ob 10. uri predpoldne svoje nove sodruknike ter jih bo predstavil predsedniku republike še pred koncem tega tedna.

PARIZ, 29. Listi naglašajo, da četvorica ministrov iz prejšnje vlade ni prišla v postev pri novi kombinaciji. So to Cailiaux, Laval, ki je stalno podpiral odstopivšega finančnega ministra, Andréa Hosse in Chaumet, ki bo najbrž postal guverner francoske državne banke. Novi ministri so torej: Chaumet in Valadier, ki sta bila že v Herriotovi vladl, Daniel Vincent, bivši minister v zadnji Pomcarjevi vladl in senator Herrier, pristaja radikalno-socialistične stranke.

Ustanovitev češkoslovaške notne banke

PRAGA, 28. Na svečan način se danes praznuje v Češkoslovaški državni praznik narodnega osvobođenja. Na današnji dan se ob enem ustanavlja češkoslovaška notna banka, ki bo imela pravico izdajati češkoslovaške banke. Delniška glavica banke znaša 12 milijonov dolarjev s 120.000 delničarji. En tretjino delnic prevzame država, ostale delnice se predlože v podpis. Banka lahko vrši glavico na 15 milijonov. Privilegij notne banke traja lahko 15 let. Na današnji dan se podpisuje tudi češkoslovaško posojilo v znesku 50 milijonov.

Pred sklenitvijo prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Turčijo.

BEOGRAD, 29. (Izv.). Vlada je prejela brzojavko, da se je večraj pričela v Angori konferenca za sklenitev prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Turčijo.

Razvoj nemške krize

Ponesrečen poskus velike koalicije

BERLIN, 29. Kakor poroča "Lokalan-zeiger", smatrajo v ljudski stranki kot edino možnost za razplet vladne krize sestavo manjšinske vlade, ker iniciativa demokratov za vzpostavitev velike koalicije z nemško ljudsko stranko ni bila sprejeta ugodno. V razvoju krize je trenutno nastal zastoj. Državni predsednik Hindenburg je večraj odpotoval v Hannover.

LONDON, 29. Diplomatski poročevalec lista "Daily Telegraph" piše: Velika nasprotstva, ki so nastala v nemški vladl in izven nje, se v Londonu splošno ne smatrajo kot nevarnost za locarnske pogodbe. Dr. Stresemann je v imenu nemškega kabineta ter v imenu nemškega državnega kancelarja inozemskim zastopnikom poudarjal odločnost vlade, da v parlamentu doseže odobritev locarnskih sklepov.

"Times" poročajo iz Pariza: Vprašanje Koelna je kolikor toliko rešeno. Ne francoska in ne angleška vlada ne bosta resno ugovarjali, toda s pogojem, ako bo nemška vlada nadaljevala svoje delo v onem duhu, s katerim so se vodila pogajanja v Locarnu.

Luther zagovarja locarnski pakt

na zborovanju v Essenu

ESSEN, 29. Državni kancelar Luther je pred ogromno množico ljudstva obrazložil rezultate locarnske konference. Poudarjal je, da je bila Evropa po končani svetovni vojni razdeljena v dve vrsti držav in sicer v razorožene države, med katere spada v prvi vrsti Nemčija, in v oborožene države, med katerimi je najmočnejša sosedinja Nemčije — Francija. Kancelar je zatrjeval, da resnični mir more uspevati le na podlagi vzajemnosti in enakih pravic. Nemčija se mora zopet uvrstiti v evropsko življenje kot enakopravna država med drugimi državami. Na ta način bo mogla sodelovati v prid celokupnega sveta.

Državni kancelar je obrazložil najglavnejše točke locarnske pogodbe in izjavil, da nemški narod ne sme odkloniti te pogodbe, čeprav niso bile v Locarnu izpolnjene vse nemške želje.

Sedma obletnica

češkoslovaške republike

PRAGA, 29. (Izv.) Sedma obletnica proglasitve nebdvisne češkoslovaške republike se je svečano praznovala po vsej Češkoslovaški. Predsednik republike je sprejel na praškem gradu člane vlade, zastopnike diplomatskega zbora, vojaške in civilne oblasti. V imenu diplomatskega zbora je britanski poslanik Clerk nagovoril državnega predsednika ter izrazil željo, da bi se češkoslovaška republika tudi nadalje tako lepo razvijala kot dosedaj. Omenil je tudi locarnsko konferenco ter izjavil: Locarnska konferenca se je srečno zaključila in Vaš zunanji minister je v tem oziru mnogo pripomogel.

Predsednik republike mu je odgovoril, da se čuti zelo srečnega, da je tudi Češkoslovaška doprinesla svoj delež k uspešnemu izidu locarnske konference. Brzojavno čestitke so poslali Masaryku predsednik francoske republike, belgijski kralj in sovjetska misija v Pragi.

Češkoslovaški praznik v Beogradu

BEOGRAD, 29. Ob priliki češkoslovaškega praznika je bil večraj v poslanstvu češkoslovaške republike slovesen sprejem, katerega so se udeležili diplomatski zbor, zastopniki parlamentarnih klubov, vlade in vojaških oblasti. Popoldne je bil v poslanstvu sprejem prijateljev češkoslovaškega naroda, katerega se je udeležilo veliko število poslaničkov in številno občinstvo.

Jugoslovenska kraljevska dvojica na zagrebški razstavi

ZAGREB, 29. (Izv.) Danes ob 11. uri sta kralj in kraljica prispela v Zagreb. Na kolodvoru so ju sprejele vojaške oblasti, mestni župan in Stjepan Radić, nakar sta se odpeljala na zgodovinsko-umetnostno razstavo. Popoldne sta se odpeljala z avtomobilom v Varaždin, kjer jima je ljudstvo priredilo nadvse prisrčen sprejem. Proti večeru sta odšla proti Karlovcu.

Vprašanje Radicevega vstopa v vlado

bo rešeno prihodnji teden

BEOGRAD, 29. (Izv.) Kakor poročajo iz Zagreba, pride v sredi prihodnjega tedna v Beograd Stjepan Radić. Tedaj se bo rešilo vprašanje njegovega vstopa v vlado.

Ohridski veljaki odvedeni v albanske planine

BEOGRAD, 29. (Izv.) O odvedbi ohridskega okrožnega načelnika Blažiča in prota Miloševića so pripele te-le podrobnosti: Obmejni albanski policijski ravnatelj je zvedel, da so Kačaki odvedli navedene osebe v albanske planine. Albanski orožniki so jih pričeli zasledovati.

Načelna razprava o jugosl. invalidskem zakonu

BEOGRAD, 29. (Izv.) Na današnji seji se je nadaljevala načelna razprava o invalidskem zakonu. Demokratiški poslanec Popović je kritiziral načrt, ker dela razlike med prečanskimi in srbskimi invalidi. Načelna debata bo jutri končana, nakar sledi načelno glasovanje o zakonu.

celyn. «Mislim, da mu niste mogli mnogo povedati o bolniku.»